

galicia

vertix
e sonora

CONCELLO DE LALÍN
www.lalin.org

mércores 25 novembro
20.30h

Auditorio Municipal de Lalín
(Pontevedra)

Baleiro

con Javier Turnes
(filósofo)

más información:
cultura.gal
vertixesonora.net

vertixe sonora
ensemble

XUNTA
DE GALICIA

Baleiro

mércores, 25 novembro, ás 20:30 h

Auditorio Municipal de Lalín (Pontevedra)

con Javier Turnes (filósofo)

PROGRAMA:

Ingar Zach (Noruega, 1961) *Inside the Inside*
Andrés Nuño (México, 1988) *Tendón*
Miguel Ángel Tolosa (Madrid, 1961) Quinteto

VERTIXE SONORA ENSEMBLE

Alessandra Rombolá, flauta/ Pablo Coello, saxofón/ Felipe G. Agell, clarinete/ Ailsa J. Regina, violoncello/ David Durán, piano/ Diego Ventoso, percusión.

Tanto en Oriente como en Occidente, a idea de baleiro estivo sempre asociada a algo relativo á simplicidade extrema. Pero, malia este punto en común entre ambas as nocións, o significado real que este termo tivo en Occidente (*a nada* como o oposto á *existencia*) difire da noción que tradicionalmente o concepto de nada ou baleiro tivo na cultura do afastado Oriente. Baleiro ou nada son abstraccións que na cultura tradicional xaponesa atopamos asociadas á idea de colector. O baleiro, alí, enténdese como un gran colector que pode encherse; un espazo que admite todo tipo de posibilidades, que pode conter calquera cousa. Ese colector, ese baleiro, está de cheo de potencialidade, de forma que todo xorde del e, pola súa vez, todo é reabsorbido dentro del. É no baleiro, na nada, onde nacen as formas, a materia.

Estas ideas xurdiron nos comezos do período medieval na doutrina budista, pero pronto alagaron todos os ámbitos da cultura xaponesa. Esta noción sen carga no pensamento budista non é un concepto que aparecese a través do pensamento racional; é a expresión dunha experiencia individual incomunicable (algo que en Occidente atopamos tamén en san Juan de la Cruz), a expresión de que todas as cousas tenden cara á nada e que este tornar cara á nada significa un retorno ao ser orixinal (idea que tamén aparece en Occidente a través do Meister Eckhart). Cando un queda baleiro dos supostos, as interferencias e os xuízos que foi adquirindo ao longo dos anos, achégase á súa natureza orixinal. E é daquela cando un está capacitado para concibir a realidade en si mesma, a natureza das cousas tal e como son. Así, o baleiro lévanos á esencia do concreto.

Esta forma de entender o baleiro invadiu todos os ámbitos da cultura xaponesa e produciu o desenvolvemento dunha estética minimalista xa desde o século XXV. Ese minimalismo en Xapón non foi outra cousa que o feito de liberarse de calquera tipo de cultura, de liberarse de calquera peso ou carga acumulada progresivamente a través da tradición. E é na arquitectura tradicional xaponesa, no concepto de espazo, onde ese minimalismo tivo quizá a súa máxima expresión. Espazo, en arquitectura xaponesa, é un lugar baleiro. Espazo é unha forma que se contén a si mesma, un colector onde collen todas as posibilidades. Unha estancia, no fogar tradicional xaponés, convértese en humana soamente a través da presenza do home. Sen el, non hai rastro humano. Unha estancia baleira prové o espazo onde o espírito do home pode ser máis libremente e onde os seus pensamentos poden alcanzar o límite do seu potencial.

Miguel Ángel Tolosa, Bonn, marzo 2015

OS COMPOSITORES

Miguel Ángel Tolosa (Madrid, 1969)

Estudou composición musical con Antoine Beuger en Haan (Alemania) e música electroacústica con Jean Claude Risset (Madrid) e Eduardo Polonio (Madrid). Estudou enxeñaría de son e traballou en gravacións como enxeñeiro e produtor de diversos artistas e selos. Actualmente compaxina a súa residencia entre Madrid e Bonn.

As súas obras electroacústicas foron lanzadas en selos de todo o mundo, como Sofá Music (Noruega), WindMeasureRecordings (Estados Unidos), NonVisualObjects (Austria), Twenty Hertz (Reino Unido), Drone Records (Alemania) e Mistery Sea (Bélgica), entre outros.

As súas partituras estreáronas artistas de sona internacional, como Alessandra Rombolá (flauta), John McAlpine (piano), Markus Kaiser (violonchelo), Burkhard Schlothauer (violín) ou Trío Arbós. Compartiu actuacións co colectivo internacional de compositores Wandelweiser, residente en Alemania.

A música de Miguel Ángel Tolosa baséase principalmente na experiencia da escucha, conectado con algúns enfoques que se atopan en músicas de Morton Feldman e Jakob Ullmann. A súa música non pretende ser un medio para transmitir contidos extramusicais, como ideas filosóficas ou relixiosas, propaganda política, publicidade etc.; o obxecto da súa música é a experiencia do tempo a través da escucha, cun contido emocional adicional, case agachado. A música como o tempo fixo audible; a música como a beleza feita son.

Andrés Nuño (Ciudad de México, 1988)

Andrés Nuño de Buén estuda un mestrado en composición (Master of Music) con Wolfgang Rihm na Hochschule für Musik de Karlsruhe, Alemania. En 2014 terminou os seus estudos de licenciatura (Bachelor of Music) nesta institución e anteriormente formouse con Alejandro Romeu e José Luís Castelo na Escuela Superior de Música do Instituto Nacional de Belas Artes, México (2008-2011). Participou en diferentes cursos e proxectos relacionados coa composición contemporánea en México e Alemania, entre os que destaca a academia Matrix13 do Estudo Experimental da radiodifusora SWR en Friburgo (2013), os Cursos Internacionais de Música Nova en Darmstadt (2012, 2014) e o programa Novos Creadores do Fondo Nacional para a Cultura e as Artes (FONCA), para o que foi seleccionado como bolseiro do período 2014-2015. <http://andresnunodebuen.flavors.me>

Ingar Zach (Oslo, 1971)

Ingar Zach naceu en Oslo (Noruega) en 1971 e actualmente vive en Madrid. É un recoñecido percusionista de improvisación libre, valorado pola súa amplia gama de sons e o desenvolvemento dun enfoque instrumental moi dinámico e sutil.

Zach comezou a estudar percusión aos 7 anos. Aos 10 anos xa estaba a tocar na big band de jazz de Oslo, e fixo o seu debut no rock progresivo aos 15 anos.

Entre 1993 e 1997, estudiou percusión, música tradicional norueguesa, musicoloxía, jazz e composición.

En 1990 uniuse con Ivar Grydeland para entregarse completamente á improvisación libre. Con Grydeland, fundou as discográficas Sofá (2000) e Sillón (2007).

Agora desenvolve unha carreira internacional como solista e en agrupacións permanentes, que inclúe *Dans lles arbres e Mural* (con Kim Myhrand Jim Denley).

Ingar Zach tamén está embarcado en múltiples colaboracións e compartiu escenario con instrumentistas como Barry Guy, Evan Parker, Axel Dörner, Kevin Drumm, Susie Ibarra, Jaap Blonk, Annette Krebs, Andrea Neumann, Phil Minton, Jean Marc Monteira, John Carniceiro, Mazen Kerbaj, Agustí Fernández, John Tilbury, Derek Bailey, Charlotte Hug, de Bent Sørensen, e Esteban Algorta. Pódese escutar en máis de 40 gravacións, incluídos os seus álbums en solitario *Percussion Music* (Sofá) e *IN* (Kningdisk).

O RELATOR

Javier Turnes (Portomouro, 1976)

Licenciado en Filosofía pola Universidade de Santiago de Compostela no 2000. Profesor de filosofía de ensino secundario desde 2003, exerce na actualidade a docencia no IES Fernando Blanco, de Cee (A Coruña). Realiza o seu proxecto de tese de doutoramento na Facultade de Filosofía da UNED, Madrid, cun traballo sobre música e filosofía. Así mesmo, traballa na elaboración de materiais didácticos sobre música moderna para o ensino secundario.

É membro do Grupo Compostela de Estudos sobre Imaxinarios Sociais (GCEIS), Facultade de Ciencias Sociais e Políticas da USC. Desde 1998 é coordinador do Grupo de Traballo de Filosofía no CEFORE da Coruña. Tamén é socio cofundador da Sociedade Hispano-Chilena de Filosofía, (Alacant, 2006). Entre as súas publicacións destaca *Spinoza: modo finito e cidadanía*, nas *Actas da Semana de Filosofía de Pontevedra, Aula Castelao*, 2004. *Baruch Spinoza*. Baía Pensamento, Baía Edicións, 2006.

VERTIXE SONORA ENSEMBLE

Desde a súa aparición en 2010, Vertixe Sonora Ensemble converteuse nun auténtico revulsivo da sociedade galega. A súa permanente estrea de obras novas permite que Galicia participe da creación sonora internacional cun protagonismo activo e desafante. Un referente para a última xeración internacional de compositores, que atopa nas súas producións a oportunidade de desenvolver propostas musicais cunha perspectiva global en permanente estado de convulsión, na procura da excelencia artística.

Integrada por destacados solistas de música contemporánea de Galicia e de Portugal, Vertixe Sonora Ensemble conxuga artistas sonoros, artistas plásticos, músicos de jazz, intérpretes clásicos e xente do teatro e da danza. A partir dunha consciencia da multiplicidade no achegamento ao sonoro, establece un constante diálogo e interacción co pensamento, coa ciencia, coa tecnoloxía e con outras formas artísticas desde unha óptica cosmopolita, integradora e transcultural, para favorecer un espazo aberto á reflexión, á discusión e ao intercambio no campo da música contemporánea, que non renuncia nin ao rigor, nin á transgresión, nin ao espírito de vanguarda. Tamén integra o Instituto Galego de Sonoloxía, unha plataforma para investigar a experimentación sonora con novos medios.

Vertixe Sonora desenvolve unha programación diversificada e procura dinamizar o ecosistema cultural, o intercambio e a cohesión do territorio. O ciclo Música e Arte: Correspondencias Sonoras, no CGAC, e sonUTopías, do campUSCulturea da Universidade de Santiago de Compostela, o Festival Internacional de Creación Musical Contemporánea Vertixe Sonora, en Vigo, ou o ciclo MIHLsons, na cidade de Lugo, son algunhas das achegas que están a renovar os públicos de música clásica en Galicia.

O compromiso por divulgar a música do noso tempo e ampliar o seu público lévao a organizar os cursos de divulgación musical Aguzar o oído (MARCO, Vigo), os Encontros Internacionais de Música Contemporánea, Causal, obradoiros de composición e charlas abertas.

O seu labor foi recollido no documental *Correspondencias sonoras* (2013), do cineasta Manuel del Río.

DO AUDIBLE

Do Audible é un ciclo de concertos que procura achegar puntos de encontro entre a música, a ciencia, a arte e o pensamento contemporáneos, na conquista dunha percepción musical más consciente.

Do Audible actualiza as rutinas de escucha coa aspiración de recuperar o concerto de música como experiencia privada de auténtica transformación. Unha conmoción reveladora que devolva a escucha ao seu lugar, como acontecemento capital do entendemento humano.

Cada concerto organízase arredor dun foco temático e interactúa coa palabra cómplice de relevantes personalidades do mundo da cultura, que achegan informacións e perspectivas de interpretación do feito musical que resulten enriquecedoras para os oíntes.

Do Audible descobre a paisaxe sonora da literatura musical dos últimos decenios, rastrexas as interaccións ocultas entre diferentes disciplinas ao longo da historia e explica as claves da creación musical de todos os tempos. Aviva a nosa imaxinación, esperta a sensibilidade de públicos novos, procura acadar, na comunión da emoción e da intelixencia, unha experiencia artística transcendente.

Do Audible 2015 – concertos desenvolvidos

AS CIDADES INVISIBLES

con Fernando Palacios (divulgador RNE)

martes 26 de maio ás 20.00 h

Fundación Seoane, A Coruña

ELOXIO DO MINIMO

con Federico López Silvestre (autor de *Micrologías o historia breve de artes mínimas*)

martes 30 de xuno ás 20.00 h

Casa do Saber, Lugo

INCERTEZA

con Ana Ulla de Miguel (astrofísica)

martes 27 outubro ás 20.00 h

Pontevedra